

Motion till riksdagen 2019/20:2242

av **Betty Malmberg (M)**

Effektivare system för organ- och vävnadsdonation

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det svenska systemet för att hantera organ- och vävnadsdonation måste bli mer effektivt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de regionala skillnaderna i donationsfrekvens måste minska och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska införa ett system där alla invånare förutsätts ha gett sitt medgivande till organ- och vävnadsdonation och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under det senaste riksmötet väcktes en likalydande motion. Då utskottet (2018/19:SoU8) valde att inte behandla motioner inom detta område eftersom en ny utredning hade tillsatts (2018 års donationsutredning), väcker undertecknad motionen på nytt.

De senaste 25 åren har Spanien varit världsledande i att kunna erbjuda sina medborgare transplantation av organ och vävnader. Till skillnad från andra länder har Spanien byggt upp ett mycket effektivt system, vilket innebär att organ och vävnader oftast finns tillgängliga för transplantation då behov uppstår. Detta framgår av en artikel i tidskriften *American Journal of Transplantation*.

Framgångsfaktorer som lyfts handlar om hur den spanska verksamheten är organiserad, att de jobbar systematiskt med att optimera verksamheten och att alla spanjorer ingår i deras ”donationsregister” såvida de eller deras anhöriga inte uttryckligen har begärt annat.

Ett liknande system har de senaste åren införts i Frankrike, Belgien och Nederländerna. Det innebär att myndigheterna i dessa länder nu förutsätter att alla som bor i landet har gett sitt medgivande till organ- och vävnadsdonation i händelse av dödsfall, såvida de eller deras anhöriga inte uttryckligen har begärt annorlunda.

I likhet med många andra länder har Sverige ett stort behov av organ och vävnader för transplantation. 2017 rapporterades det hittills högsta antalet avlidna organdonatorer i Sverige. Det var 188 avlidna som fick minst ett organ tillvarataget eller transplanterat, och som därmed gav flera personer möjlighet till en ny start i livet och till ett värdigare liv. Det är en svag ökning jämfört med tidigare år, vilket naturligtvis är bra om än otillräckligt. Behovet av organ och vävnader för transplantation är nämligen fortsatt stort. På väntelistan fanns vid årsskiftet ett behov av 817 organ.

I en rapport uppger Socialstyrelsen dessutom att det finns stora skillnader i donationsfrekvens på den regionala nivån, en situation som man hittills inte har kommit till rätta med. Det känns ovärdigt ett land med framgångsrik vård där många svårt sjuka skulle kunna få ett bättre liv.

I Sverige är invånare i allmänhet mycket positiva till organdonation. Vi intar till och med tätoppositionen i Europa när det gäller befolkningens vilja att donera organ efter sin död. Därför blir det paradoxalt att våra väntetider efter nya organ och vävnader är så långa. Precis som i Frankrike måste ett systemskifte till.

Människokroppen är fantastisk. Tack vare omfattande forskning och innovation kan vi idag göra stora underverk. Den spanska modellen har gett landet en världsledande position då det gäller att rädda svårt sjuka människor. Låt oss lära av dem och införa deras modell för ”donationsregister”. Det är hög tid att Sverige inför ett system för medgivande till organ- och vävnadsdonation där alla invånare förutsätts ha gett sitt medgivande till organ- och vävnadsdonation, såvida inte de själva eller deras anhöriga uttryckligen har begärt annorlunda. Detta måste riksdagen ge regeringen tillkänna.

Betty Malmberg (M)